

**HAUSJÄRVEN YLÄASTE
VALINNAISAINEOPAS
lukuvuodelle 2025-2026**

**KAHDEKSANNELLA VUOSILUOKALLA
TEHTÄVÄT VALINNAT YHDEKSÄTTÄ
VUOSILUOKKAA VARTEN.**

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Valtioneuvoston asetuksessa vuosiluokille 1-6 ja vuosiluokille 7-9 osoitetaan kullekin taide- ja taitoaineelle (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous) kaikille yhteisen opetuksen vähimmäistuntimäärä. Lisäksi näiden oppiaineiden opetukseen osoitetaan 1-6 vuosiluokille yhteensä kuusi vuosiviikkotuntia ja vuosiluokille 7-9 yhteensä viisi vuosiviikkotuntia, joista tuntijaossa käytetään nimeä taide- ja taitoaineiden valinnaiset. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Valinnaisten tuntien käytöstä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Vaihtoehtoisesti vuosiviikkotunnit tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen, mikäli paikallisessa opetussuunnitelmassa painotetaan joitakin taide- ja taitoaineita tai niistä muodostettua oppiainekokonaisuutta.

Hausjärvellä taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja on kahdeksannella luokalla 4 tuntia viikossa ja yhdeksännellä luokalla 2 tuntia viikossa. Valinnat tehdään erikseen kutakin vuosiluokkaa kohden.

12.2 Valinnaiset aineet

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Opetuksen järjestäjä päättää, mitä valinnaisia aineita tarjotaan. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa valinnaisten aineiden tarjonnasta sekä arvioinnista päättäessään huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle.

Valtioneuvoston asetuksessa määritellyssä tuntijaossa on vuosiluokilla 1-9 varattu yhdeksän vuosiviikkotuntia opetusaikaa valinnaisille aineille. Mikäli opetuksen järjestäjän hyväksymässä tuntijaossa ylitetään perusopetusasetuksen määrittelemä vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä (222 vvt), voivat tunnit ylityksen osalta sisältää myös valinnaisia aineita. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja voidaan tarvittaessa käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen.

Hausjärvellä valinnaisia aineita voi valita kahdeksannella luokalla 3 tuntia viikossa ja yhdeksännellä luokalla 3 tuntia viikossa. Valinnaisaineiden kohdalla seitsemännen luokan keväällä valitaan kahden vuosiviikkotunnin mittainen valinnainen, joka jatkuu myös yhdeksännen luokan ajan. Seitsemännellä ja kahdeksannella luokalla oppilaat valitsevat seuraavaksi lukuvuodeksi myös 1 vuosiviikkotunnin mittaisen valinnaisen.

KAHDEKSANNELLA VUOSILUOKALLA TEHTÄVÄT VALINNAT YHDEKSÄTTÄ VUOSILUOKKAA VARTEN.

TAIDE- JA TAITOAINEET (YHTEENSÄ 2 TUNTIA)

oppilaat valitsevat yhden aineen ja kaksi varavalintaa. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan numerolla osana tätä opetusta.

(vKOTT) kotitalous (2 tuntia)

(vKUTT) kuvataide (2 tuntia)

(vKSTT) käsityö (2 tuntia) Valitse pehmeät materiaalit (vKSTTpehmeät) tai kovat materiaalit (vKSTTkovat)

(vLITT) liikunta (2 tuntia)

(vMUTT) musiikki (2 tuntia)

VALINNAISET AINEET (YHTEENSÄ 1 TUNTIA)

1h/viikko

Yhden tunnin valinnainen aine valitaan seuraavista vaihtoehtoista. Oppilas tekee varsinaisen valinnan lisäksi vielä kaksi varavalintaa. Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ruotsi (xRU)

Tällä kurssilla kerrataan peruskoulussa opittuja keskeisiä kielioppiasioita, laajennetaan sanastoa erilaisten tekstien ja harjoitusten avulla. Harjoitellaan myös kuullunymmärtämistä ja pyritään parantamaan oppilaan suullista kielitaitoa. Kurssi on suunnattu erityisesti lukioon tähtääville oppilaille.

Kansainvälisyys- ja kulttuurikurssi 9-luokkalaisille (xKV)

Lyhyt valinnainen kurssi, jonka aikana opiskelijoita tutustutetaan kansainvälisyyteen ja eri maiden kulttuureihin. Opintojakso on monialainen eli useita oppiaineita sisältävä, ja sen teema ja toteutus vaihtelee lukuvuosittain. Se voi olla esimerkiksi opintomatka, projektityö, virtuaalimatka tai tutustuminen kotimaiseen kulttuurikohteeseen. Opintojaksolla perehdytään Suomen ja eri maiden ominaispiirteisiin, kulttuuriin ja luontoon, se voi myös sisältää yhteistyöprojekteja ulkomaisten koulujen kanssa.

Suoritus: Suoritus edellyttää läsnäoloa kurssilla sekä annettujen tehtävien suorittamisen.

Kuvauskurssi (xKKU)

Kurssin kuvaus: Kuvauskurssilla keskitytään kuvaamiseen eri välineillä. Kehitetään omaa kuvailmaisua kokeilevasti eri välineitä ja medioita hyödyntäen. Omia kuvakulttuureita käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtina. Kurssitehtävät voivat olla projektimuotoisia, kuten esimerkiksi videotaltiointi, editointi ja digitaalinen kuvamuokkaus eri ohjelmistoja hyödyntäen. Lähtökohtana tehtäville voi toimia oman innostuksen mukaan valittu aihe ja tekniikka, vaikka lyhytelokuva tai kuvareportaasi.

Tavoitteet: Kurssin tavoitteena on oman kuvailmaisun kehittäminen eri välineitä hyödyntäen, kuten valokuvaus, video, kuvankäsittely, grafiikka. Myös kuvauksen erikoistekniikoihin ja niiden soveltamiseen voidaan tutustua mahdollisuuksien mukaan (pimiötyöskentely, syantotyyppiä eli sinikopio). Kurssilla tarkastellaan myös ajankohtaisia median ilmiöitä, tutustutaan valokuvaukseen, elokuvan lajityyppeihin ja tuotetaan kuvia omia kiinnostuksen kohteita hyödyntäen.

Sisältö: Sisältönä kurssilla eri tehtäville on median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset. Omista ja ympäristön kuvakulttuureista ammennetaan aiheita työskentelyyn. Miten kommentoida, ottaa kantaa ja tuottaa omaa kuvamateriaalia?

Suoritus: Suoritus edellyttää läsnäoloa kurssilla sekä tehtyjen kurssitehtävien palautuksen.

Ilmaisutaito (xIL)

Ilmaisutaidossa oppimisen lähtökohtana on omien vahvuuksien löytäminen, itseluottamuksen ja esiintymisrohkeuden kasvattaminen sekä ilmaisun ilon löytäminen. Turvallisessa ilmapiirissä kokeillaan eri ilmaisutapoja, heittäytytään erilaisiin rooleihin ja opitaan yhdessä. Oma aktiivisuus ja osallistuminen ovat yhtä tärkeitä kuin taidot ja luovuus. Kurssien aikana voidaan myös tutustua teatterityöhön. Kurssit ovat joustavia ja muokkautuvat ryhmän toiveiden ja tarpeiden mukaan. 9. luokalla harjoitellaan esiintymistaitoja edelleen erilaisten ilmaisuharjoitusten, -leikkien ja improvisoinnin avulla. Ryhmä voi myös toiveittensa mukaisesti valmistaa erilaisia esityksiä.

Lukion psykologiaa ja filosofiaa (xAJT)

Ajattelen siis olen, vai olenko sittenkään? Jos sinua kiinnostaa mitä on oleminen tai ajatteleminen, tai jopa molemmat, antaa filosofiaa ja psykologiaa yhdistelevä valinnaisaine sinulle mahdollisuuden kehittää omaa ajatteluasi ja samalla saat perustietoja näistä aineista, joihin ei muuten tutustuta peruskoulussa. Tällä kurssilla saat valmiuksia perustella omia näkemyksiäsi ja tietoa siitä, mitkä asiat vaikuttavat ihmisen ajatteluun erilaisissa tilanteissa.

Tämä kurssi on tarkoitettu valmentavaksi kurssiksi lukio-opintoja suunnitteleville. Kurssilla harjoitellaan myös opiskelun taitoja ja kurssin suorittaminen edellyttää läsnäoloa, erilaisten kirjallisten tehtävien tekemistä ja oppimispäiväkirjan pitämistä eli opiskelemme samaan tapaan kuin lukiossakin opiskellaan.

Lukion matematiikkaa (xLUK)

Lukion matematiikan kaikille yhteinen pakollinen opintojakso MAY1 sisältää peruskoulun matematiikan kertausta ja syventämistä mm. murtolukujen, prosenttilaskennan, potenssilaskujen ja funktioiden osalta. Lisäksi harjoitellaan sähköistä kokeeseen vastaamista. Kurssin lopuksi suoritetaan kurssikoe. Kurssi soveltuu lukioon suuntaaville oppilaille, jotka haluavat suorittaa yhden lukion opintojakson jo peruskoulun aikana. Kurssista saa erillisen todistuksen.

Tietotekniikkaprojekti (xTTP)

Tavoitteet:

Kurssilla toteutetaan ryhmätyötä ryhmän kiinnostuksen mukaisen tietotekniikkaa hyödyntävä projekti. Osallistujilla ei tarvitse olla aiempaa kokemusta tietotekniikasta vaan kurssilla opetellaan tarvittavien laitteiden ja ohjelmistojen käyttö. Kurssi on tarkoitettu niille, joilla ei ole valinnaisaineena Tieto- ja viestintätekniikkaa (TVT), eikä 8.luokalla ohjelmointikurssia. Kurssin arviointi perustuu aktiiviseen toimimiseen ryhmässä.

Sisältö:

Projektityöskentely

Tietotekniikan hyödyntäminen käytännössä

Ryhmätyöskentely

Käsityökahvila (xKÄS)

Käsityökahvilassa yhdistetään kotitalouden ja tekstiilityön sisältöjä. Kurssin tavoitteena on tehdä tekstiilitekniikoin pieniä töitä, joista kootaan yhdessä jotakin suurempaa. Tuotteet voivat olla osa jotakin ajankohtaista hanketta. Käsitöiden lomassa valmistetaan leipomuksia ja muuta pikkusyötävää ja juomia kahvila-ajatuksen hengessä. Kurssilla tehdään käsitöitä, leivotaan, herkutellaan, maistellaan erilaisia kahveja ja teetä, jutellaan, viihdytään ja ollaan yhdessä toiset huomioon ottaen.

Kurssi arvioidaan suoritettu merkinnällä. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan läsnäoloa ja annettuihin tehtäviin osallistumista.

3D-Suunnittelu ja tulostaminen (x3D)

Esineen suunnittelua 3D -suunnitteluohjelmalla, (Autodesk, Fusion360,) ja valmiin suunnittelutyön tulostaminen pla muovista ultimaker 2+ 3d tulostimella.

Teknologiaan tutustumista teoriassa ja käytännössä. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan läsnäoloa ja osallistumista tunneilla.

Mailapelit 2. (xMP)

Kurssilla jatketaan Mailapelit 1. -kurssin sisältöjen mukaisesti. Kehitetään edelleen taitavuutta eri lyönnissä ja pelaamisessa yleensä. Kestävyyskunto paranee. Kurssin voi valita, vaikkei olisi valinnut Mailapelit 1. -kurssia. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin kriteerinä on aktiivinen osallistuminen.

Instrumenttiopinnot 2 (xINS)

Sisällöt: Oppitunneilla opiskellaan paljon yksilöllisesti omaa instrumenttia. Jokainen valitsee vähintään

yhden soittimen, jota harjoittelee soittamaan. Jonkin verran musisoidaan myös yhdessä. Halutessaan ryhmä voi myös esiintyä koulun tilaisuuksissa. Instrumenttiopinnot 2 ei edellytä Instrumenttiopinnot 1:een osallistumista 8. luokalla. Oppilas voi siis aloittaa alusta 9. luokalla.

Tavoitteet: Syvennetään ja kehitetään sekä soitto- ja laulutaitoa painottuen yksilölliseen instrumenttiopiskeluun. Oppilas valitsee itse instrumentin, jota haluaa opiskella. Jonkin verran musisoidaan myös yhdessä.

Arviointi: Arvioinnissa painotetaan tuntiaktiivisuutta ja positiivista asennetta musisointiin.

Myös soitto- ja laulutaidon kehitys huomioidaan oppilaan lähtötasoon nähden.

Arviointi suoritusmerkinnällä.